

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії

А. А. Мазаракі

"16" січня 2020 р.

ПРОГРАМА

**вступного фахового випробування
для здобуття освітнього ступеня бакалавра
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня
молодшого спеціаліста**

галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	051 «Економіка»
освітні програми	«Міжнародна економіка», «Економіка галузевих ринків», «Економіка бізнесу», «Корпоративні фінанси», «Економічна кібернетика» «Цифрова економіка»

Київ 2020

ВСТУП

Програма вступного випробування з фахових дисциплін за спеціальністю «Економіка» для здобуття освітнього ступеня бакалавра підготовлена на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики, освітньо-професійної програми, є науково-методичним документом, який забезпечує комплексний підхід до оцінки рівня теоретичної та практичної підготовки вступників до професійної діяльності.

Мета вступного випробування – визначити обсяг та рівень теоретичних знань, практичних навичок та вмінь з профільних дисциплін у галузі економіки, планування та організації економічної діяльності підприємств.

Вступне випробування проводять у формі письмового тестування, що дозволяє перевірити теоретичні знання вступників, їх уміння логічно мислити та вирішувати проблемні ситуації з економіки та організації управління підприємством.

Програма вступного випробування містить такі розділи:

1. Економіка підприємства.
2. Маркетинг.
3. Фінанси.

До програми додається список рекомендованих джерел.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Розділ 1. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Підприємство як суб'єкт та об'єкт господарювання. Організаційно-економічні умови функціонування підприємств. Класифікація підприємств. Види об'єднань підприємств. Зовнішнє середовище господарювання підприємства. Напрями діяльності підприємства.

Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства. Послідовність та методи аналізу персоналу підприємства. Методи планування чисельності персоналу підприємства. Поняття плану з праці та характеристика його розділів.

Продуктивність праці: сутність, методи визначення, планування та чинники зростання. Нормування праці. Мотивація та оплата праці на підприємстві. Склад, функції та організація заробітної плати. Форми та системи оплати праці, умови їх застосування. Методи оцінки ефективності матеріального стимулювання праці.

Капітал підприємства: сутність, функції та класифікація. Поняття структури капіталу та методичні підходи до оцінки її оптимальності.

Сутність, класифікація та оцінка основних засобів. Знос основних засобів та їх відтворення. Амортизація основних засобів: поняття та методи нарахування. Показники аналізу основних засобів.

Виробнича потужність підприємства: поняття, види, методи визначення, динамічні та оціночні показники.

Сутність та класифікація оборотних активів. Показники використання оборотних активів. Планування та нормування окремих елементів і загальної величини оборотних активів підприємства.

Загальна характеристика та систематизація продукції підприємств. Показники оцінки обсягу продукції підприємства. Сутність і методи оцінки якості продукції. Стандартизація, сертифікація та оцінка відповідності продукції.

Сутність та класифікація витрат підприємства. Кошторис витрат підприємства. Собівартість продукції: поняття, види, планування і калькулювання. Шляхи зниження собівартості продукції.

Доходи підприємства: сутність та класифікація. Методи аналізу та планування доходів підприємства. Сутність, функції, структура ціни. Методи ціноутворення, державне регулювання цін.

Сутність, функції та класифікація прибутку підприємства, механізм його формування та використання. Методи аналізу та планування прибутку.

Поняття ефекту діяльності підприємства та характеристика його видів. Методологічні засади оцінки ефективності діяльності підприємства.

Економічна безпека підприємства: сутність та складові. Реструктуризація підприємства: сутність, завдання, форми проведення. Санация (фінансове оздоровлення) збанкрутілих підприємств: сутність, види, форми. Банкрутство та ліквідація підприємства: суть, ознаки, види.

Розділ 2. МАРКЕТИНГ

Сучасні наукові підходи до розуміння сутності маркетингу. Еволюція концепції маркетингу. Провідні категорії маркетингу: нестаток, потреба, попит, товар, обмін, угода, ринок.

Цілі, принципи та функції маркетингу на макро- та мікрорівнях. Види маркетингу.

Поняття та структура маркетингового середовища. Чинники макросередовища маркетингу. Елементи мікросередовища

маркетингу. Внутрішнє середовище підприємства. Основні функціональні зони діяльності підприємства. Комплекс маркетингу 4P's.

Маркетингове поняття, види та функції ринку. Місткість та частка ринку. Поняття ринкового попиту, способи його оцінки та прогнозування. Поняття та показники кон'юнктури ринку, оцінки її стану. Поняття інфраструктури ринку та її елементи.

Модель купівельної поведінки споживача. Чинники впливу на поведінку споживача. Характеристики споживача.

Поняття сегменту та сегментації ринку. Критерії сегментації ділових та споживчих ринків. Вибір цільових сегментів ринку. Позичування товару на цільовому ринку.

Маркетингова товарна політика, її зміст та завдання. Маркетингове поняття та класифікація товарів. Стратегії управління асортиментом.

Характеристика маркетингової діяльності на різних етапах життєвого циклу товару. Сутність та види товарних інновацій.

Поняття торгової марки. Упаковка, гарантії та сервіс як складові маркетингової товарної політики.

Маркетингова цінова політика, її зміст та завдання. Етапи процесу ціноутворення. Фактори ціноутворення. Цінові стратегії. Методи ціноутворення. Диференціація цінових пропозицій.

Маркетингова збутова політика, її зміст та завдання. Функції збуту. Основні типи збутових потоків. Товарорух, або маркетингова логістика. Етапи управління товарорухом.

Переваги та недоліки прямого та опосередкованого збуту.

Служба збуту на підприємстві.

Характеристики каналів розподілу. Типи та характеристика посередників. Умови вибору каналів розподілу. Маркетингові системи розподілу. Оптова та роздрібна торгівля: функції, форми, сучасні особливості.

Поняття маркетингових комунікацій. Цілі та завдання маркетингових комунікацій. Система та класифікація маркетингових комунікацій. Етапи управління маркетинговими комунікаціями.

Поняття, ознаки та види реклами. Основні різновиди носіїв реклами. Поняття та основні етапи рекламної кампанії.

Поняття та засоби стимулювання збуту. Поняття та форми прямого маркетингу.

Поняття, завдання та основні інструменти зв'язків з громадськістю.

Поняття управління маркетинговою діяльністю. Функції управління маркетингом: інформаційне забезпечення, маркетингові

дослідження, планування, організація та контроль маркетингової діяльності.

Розділ 3. ФІНАНСИ

Історичні аспекти виникнення та розвитку фінансів. Необхідність фінансів, їх роль у ринковій економіці. Характерні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Об'єкти та суб'єкти фінансових відносин. Функції фінансів, їх сутність. Моделі фінансових відносин у суспільстві. Фінансові ресурси, їх суть, призначення та джерела формування.

Фінансова система, її сутність, засади та принципи побудови. Складові фінансової системи. Зміст, основні напрями та завдання фінансової політики. Фінансовий механізм: суть, складові елементи та роль у реалізації фінансової політики держави.

Державні доходи, їх економічне значення та джерела формування. Об'єкти та суб'єкти відносин у формуванні державних доходів. Система державних доходів. Класифікація державних доходів. Методи мобілізації державних доходів. Зміст, форми прояву та рівень функціонування державних видатків. Принципи організації державних видатків. Система державних видатків та її складові. Класифікація державних видатків. Методи фінансування державних видатків.

Бюджетна система України, її сутність, етапи становлення. Види бюджетів в Україні. Зведений бюджет, його призначення, види. Принципи бюджетної системи. Бюджетна класифікація: її значення та складові. Склад бюджетного законодавства.

Сутність, призначення та роль бюджету держави. Бюджет як економічна категорія. Функції державного бюджету. Система доходів державного бюджету, їх класифікація. Сутність, характеристика, склад, структура державних видатків. Класифікація видатків бюджету.

Бюджетний дефіцит, його види. Державний борг, його складові. Бюджетна політика у системі державного регулювання економіки.

Суть, призначення та необхідність податків. Ознаки та функції податків. Класифікація податків. Елементи податку та їх характеристика. Податкова система держави: суть, структура та принципи побудови. Податкова політика держави: суть, мета, завдання та види.

Державні цільові фонди: сутність та класифікація. Фінансові ресурси державних цільових фондів, їх зміст, джерела формування та напрями використання.

Поняття, призначення та функції державного кредиту. Форми державного кредиту. Державний борг, його поняття, причини виникнення, наслідки зростання, види та форми. Зміст та складові системи управління державним боргом. Методи управління державним боргом.

Фінанси домогосподарств, їх зміст, значення та функції. Джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів домогосподарств.

Фінансовий ринок як економічна категорія, його суспільне призначення. Мета, завдання та функції фінансового ринку. Об'єкти та суб'єкти фінансового ринку. Класифікація фінансових ринків. Інструменти фінансового ринку, їх зміст, необхідність та види.

Економічна природа та функції страхування. Принципи страхування, їх сутність. Класифікація страхування, її наукове та практичне значення. Страховий ринок: поняття, основні учасники та чинники, що впливають на його стан, інфраструктура.

Міжнародні фінанси: поняття, функції, місце та роль у сучасній світовій економічній системі. Світовий фінансовий ринок, його призначення, характерні ознаки та функції. Мета створення та завдання міжнародних фінансових інституцій.

КРИТЕРІЇ

оцінювання знань на вступному фаховому випробуванні для здобуття освітнього ступеня «бакалавр»

1. Загальні положення

Мета фахового випробування – оцінити відповідність знань, умінь та навичок вступників вимогам програми вступного фахового випробування.

2. Структура екзаменаційного білета

Екзаменаційний білет з фахового випробування складається з 50-ти закритих тестових завдань.

3. Критерії оцінювання

- Рівень знань оцінюється за 200-баловою шкалою.
- Виконуючи тестове завдання, вступнику слід обрати одну правильну відповідь.
- Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 4 бали, а неправильна – у 0 балів.

- Вступники, які отримали менше 100 балів участі у конкурсі не беруть.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні та інструктивні матеріали

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI зі змін. і допов. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Господарський кодекс : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV зі змін. і допов. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
3. Податковий кодекс від 23.12.2010 № 2856-VI зі змін. і допов. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Про бюджетну класифікацію : наказ М-ва фінансів України від 14.01.2011 № 11. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Про рекламу : Закон України від 30.06.1999 № 642/97-ВР зі змін. і допов. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

Основний

1. Економіка підприємства : підручник / І.О. Чаюн, Г.М. Богославець, Л.Л. Стасюк [та ін.] ; за заг. ред. Н.М. Ушакової. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. - 569 с.
2. Економіка підприємства : підручник / Г.О. Швиданенко [та ін.] ; за заг. ред. проф. Г. О. Швиданенко ; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2009. - 598 с.
3. Маркетинг підприємства : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Балабанова, В. В. Холод, І. В. Балабанова - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 612 с.
4. Маркетинг : підручник / [М.М. Єрмошенко та ін.] ; за заг. ред. М.М. Єрмошенка, С.А. Єрохіна. - Київ : Нац. акад. упр., 2011.
5. Котлер Ф. Основы маркетинга : краткий курс : [пер. с англ.] / Филип Котлер. - М. ; СПб. ; К. : Вильямс, 2011. - 488 с.
6. Фінанси, гроші та кредит : навч. посіб. / Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. - 415 с.
7. Фінанси : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 412 с.
8. Фінанси України: навч. посіб / М.І. Карлін, О.А. Івашко, Н.В. Проць та ін. - К.: Кондор, 2017. - 332 с.
9. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна - Київ : Ліра-К, 2015. - 498 с.